

Jeugd en televisie

Dr. Ludo Beheydt, Jeugd en Televisie, (Brussel), B.R.T., 1986. 152 blz.

De auteur komt in dit boek regelmatig terug op zijn uitgangspunt : het opvullen van de leemte die er bestaat op het vlak van het leren omgaan met televisie. Het is inderdaad zo dat er (bijna - mijn aanvulling) geen cursussen 'televisiekijken' of schoolvakken 'mediagebruik' zijn. En de auteur heeft m.i. gelijk als hij beweert dat andere technologische vernieuwingen veel meer aandacht krijgen - denk maar aan de computer en de video. Nochtans is het jammer dat hij gewoon voorbijgaat aan de moderne leerboeken die wél aandacht besteden aan verschillende aspecten van het medium 'televisie'.

Voor de auteur zal dit wel een pleister op een houten been zijn want zijn opzet lijkt veel complexer en omvangrijker. "Vragen als 'Hoe vaak en hoe lang kijken kinderen televisie ? Is geweld op televisie schadelijk ? Hoe werkt televisie ? Belemmert televisie de creativiteit ? Worden wij beïnvloed door televisiereclame ? Hoe werkt reclame ?' moeten hun beslag krijgen." (blz. 13)

Dit is natuurlijk een onmogelijke opgave in 152 bladzijden. Dit veronderstelt een uitgebreid technisch gedeelte over het maken van televisie ; een overzichtelijk organigram van een omroep ; een representatieve enquête over kijkgedrag ; een gezonde interpretatie van gegevens over beïnvloeding door het medium en vooral een gemotiveerde stellingname over het gebruik van het medium. Want zolang er geen overtuigende studies gepubliceerd zijn over belangrijke vragen zoals die boven gesteld worden (geweld, creativiteit, beïnvloeding), kan men niet anders dan terugvallen op argumenten die voornamelijk van ideologische aard zijn. En dat veronderstelt dan weer een uitgebreide kennis van de literatuur daarover. Gelukkig heeft de auteur die. De hoofdstukken 'Televisiegeweld en agressie bij jongeren', 'Yankee-commerce of cultureel erfgoed ?' en 'Televisie en creativiteit' zijn dan ook de boeiendste van het hele boek. Maar weer is mijn kritiek : ze zijn veel te beperkt. Ze eindigen net op het punt waar een boek dat de presentatie heeft een aanzet te zijn "om orde op zaken te stellen" (blz. 12) zou moeten beginnen.

Het boek 'rammelt', er is geen samenhang, ik heb steeds weer de indruk de bundeling te lezen van een aantal artikels die door verschillende personen op verschillende tijdstippen voor verschillende tijdschriften en publicaties geschreven zijn.

Toch charmeert 'Jeugd en Televisie' juist door het gebrek aan coherentie. Je hebt het gevoel dat de auteur veel meer in zijn mars heeft dan dit en tegen een onaanvaardbare 'deadline' geschreven moet hebben. Het is een intrigerend boek op verschillende punten.

Een daarvan is dat het deontologisch niet mooi meer is om objectiviteit na te streven en dan net voor een welbepaalde TV-omroep te publi-

ceren. De B.R.T. is hier wel de beschuldigde als de pleitende partij en dat tast de geloofwaardigheid aan. Het hoofdstuk 'Jeugdfeulletons' is een lofzang op de B.R.T. en het hoofdstuk 'De Jeugdfeulletons van de Vlaamse televisie' (dat merkwaardig genoeg niet in de inhoudsopgave staat) is totaal overbodig : 26 bladzijden met de opsomming van alle reeksen die sinds 1959/60 gemaakt zijn, a rato van twee reeksen per linkerbladzijde en twee foto's op de rechterbladzijde. Iets anders is dan weer het publiek dat dr. Beheydt poogt te bereiken. 'Jeugd en Televisie' wil een antwoord zijn op een aantal vragen van ouderen, van begeleiders en geïnteresseerden. Dat leraren bij die begeleiders horen, lijkt wel duidelijk te zijn, omdat een recensie-exemplaar op de redactie aankwam. Hoewel er verschillende aanzetten gegeven worden, is dit geen didactisch werk. Af en toe duikt er een soort enquêteformulier op dat overgenomen is uit een ander boek dat bruikbaar lijkt te zijn als begin van een lessenreeks over de televisie.

De jeugd waarover dr. Beheydt het heeft, beslaat zowat de leeftijdsklassen tot 14-15 jaar. Volgens mij zijn het echter net de ouderen waarvoor dit boekje materiaal levert. Eigenlijk zou dit boekje beter 'Jeugd en Jeugdtelevisie' heten want dat is wel een zware beperking. Indien men jongeren tot een verantwoord kijkgedrag wil opleiden (wat dat ook moge betekenen) moet men voor ogen houden dat zestienjarigen en ouderen in principe alle TV-programma's kunnen bekijken en het vaak ook doen.

Jeugd en Televisie is leuke tram- treinlectuur met een paar interessante ideeën om in de lessen te ontwikkelen. Het is meer dan dat als men niet alleen didactische aanzetten wil vinden. Mijn conclusie is al vast dat het zich meer tot de ouder dan de leraar richt. Het bespaart een jaar speur- en knipwerk in kranten en tijdschriften om aan dezelfde informatie te komen. Dat is dan tevens een andere zwakte : de volgende jaren zal het grotendeels achterhaald zijn door de strikt exemplarische benadering. 'The A-team' is hier het voorbeeld bij uitstek van het gewelddadige feuilleton ; 'Tik Tak' van de verantwoorde kleuterreeks ; het Vlaamse jeugdfeulleton van het in de eigen cultuur- en volksgewortelde jeugdreeds. Ruik ik hier onverholen chauvinisme ?

Walter De Hert, Verbondstraat 90, 2000 Antwerpen.